POKROK ZAPADU.

Ročník 1. 1911 jíní 1914 sice Telefon č. 1008.

Vychází každou středu.

Vydává Tiskařské Družstvo.

Řídící redaktor JAN ROSICKÝ

Adresujte jednoduše:

POKROK ZÁPADU
Omaha, Neb.

PŘEDPLATNÉ

Pro Spojené Státy a Kanadu stojí $2.50 na rok, Spolu s Knihovnou Americkou $3.00; každý zahraniční předplatitel v době prosincové je oprávněn ku prémii.

DO ČECH

předplácí se na rok $2.00. Spolu s Knihovnou Americkou $3.00.

ZÁSILKY PENĚZ

jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště neb na expressu Money Order a tíž nám se zašle. Též v registrovaném dopise, aneb poukázkou bankovní jest zásilka jista. Mimo jistou je zásilka na poštovní notu, za kterouž v případě ztracení, ukradnutí a shoření peníze ohlášeti může. Na místě dvoucentových příjmeme též i 1- a 3-centové kusy. Všechny zásilky nechť jsou zasílány pod jednoduchou adresou, totiž takto: Pokrok západu, Omaha, Neb.— Více není na adrese potřeba.

OHLÁŠKY

Drobné a různé ohlášky uveřejňujem pouze za když peníze k objednávce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, účtujem 25 centů za týden. Za různá oznámení, blahopřání, úmrtí a jiná, účtujeme $1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Nechť každý proto přiloží objednávce tolik peněz, jak velkou ohlášku míti si přeje. Cenu ohlášek na delší dobu vyznámí se ochotně na požádání. Adresujte jednoduše: Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Omaha, dne 4. října '93

PĚT A TŘICET FIREM VYRÁŽÍ BÍLÝ americký plech, na vzdor tomu "kletému" clu McKinleyovu.

NU, JAK PAK DLOUHO MÁME JEŠTĚ čekat na ty dobré časy, které nám vždy před volbami demokraté slibovali?

NEDÁVNÝ DOPIS PRESIDENTA CLEvelanda o otázce měny vyhovuje spíše platformě minneapolské, nežli oné v Chicagu přijaté.

IRSKÝ DEN NA CHICAGSKÉ VÝSTAVĚ zmokl a snobský účastník prý též. Jakž jinak by býti mohlo, bez toho "božího dárku", ani irský den by se neodbyl.

AM. SLOV. NOVINY STĚŽUJÍ, ŽE tak jako české časopisy ve vlasti nevšímají si působení našeho, tak i slovácké časopisy na Slovensku jsou lhostejnými k větvi slovácké v Americe.

DĚJINY SE OPAKUJÍ. JAK MAJÍ demokraté v kongresu většinu, nedělají nic! Není to poprvé! *Pokaždé* když jsou demokraté ve většině musíme na tuto jejich ničemnost poukazovati.

VE VELKÝCH MĚSTECH MUSÍ LETOS být zřizovány polévkárny a potrava mezi hladovící lid rozdělována. Tak bylo také za blahých starých demokratických dob r. 1857, kteréž se nám s demokracií vrátily.

KRÁLOVÉ STŘÍBRNÝCH DOLŮ V Colorado přišli k tomu náhledu, že ten jejich "bluff" již "netáhne" a pomalu sice však přec doly znovu otvírají. Byl to kousek drahé práce, tak drahé, že ani páni baroni a králové déle vydržeti jej nemohli.

V ÚTERÝ DNE 26. ZÁŘÍ ZVONIL zvon svobody na výstavě chicagské v upomínku toho, že tomu bylo právě 60 roků, kdy uzavřena byla smlouva s rudochy, kterouž odstoupili půdu na které Chicago stojí po 3 centech za akr. Skoro k neuvěření a přece pravda.

ZTRATILI SE: TRUSTY! OD TÉ DOby co nastoupil president Cleveland, s vrchním návladním Olneym, jehož celý život zasvěcen byl službě trustu a korporací, není o nich ani slechu. Kdo by o nich zvěděl, nechť na ně laskavě upozorní demokratické časopisy.

NYNĚJŠÍ SYSTEM EVROPSKÉHO MIlitarismu, tížící občanstvo téměř veškerých států; co by měl na se bráti tvářnost mírnější, nelepší se, ba naopak, rok od roku se ještě přiostřuje, zrovna tak, jakoby v něm jednotlivé státy hledaly pomoc vůči stále více a více znepokojenému lidu.

VYPÁLITI NĚKOMU RYBNÍK NENÍ dnes jen již holou frází. Mezi Lotovou a Chlumcem, v Čechách rybník "Starý hospodář" byl vypuštěn, traviny na dně se nalezlíci po několika dnech vyschly a někdo minule je zapálil, tak že hořely jedním plamenem. Byla to potěšraná na hořlavé rybník.

PŘED ROKEM, AŤ OHLEDLA SE KAM koliv všude jevil se pokrok, v dílnách se pracovalo, práce bylo dosti a skoro každý dělník za dobrou mzdu našel zaměstnání. A jak jest nyní? Mnoho lidí klade si tuto otázku a přemýšlení i trochu úvahy nebude na škodu, co zatím množství nezaměstnaných a hladovících ve větších městech marné chleba se dovolává.

V KANSASU DOJDE OPĚT K NOVÉ velké stávce horníků v okresu Macon. Není tomu dávno co jedna stávka, jakž také byla po mnoha týdnech strádání a bídy urovnána a nyní na zimu vypuknouti má stávka druhá k vůli snížení mezd. Jednotlivé dělní firmy mají prý zásob uhlí na zimu dosti, ceny dostanou zaň dosti dobrou, co jí u na tom kolik rodin dělníků jejich hladoví.

NOVINÁŘSKÁ VYNALEZAVOST PŘIšla již na mnohou skvostnou myšlenku, jak získati předplatitele, aby však v čele listu nalezal se vyvolávač jako na komedii, to zde ještě nebylo. "Slavie" však na to kápla. Vedle vyobrazení irského vyvolávače, s irským kloboukem, zvonem v ruce a otevřenou hubou, takto volá mezi jiným: "Poslušně melduju, že: Noví předplatitelé, kteří se nyní přihlásí" atd. atd. Hrrr-bum bum! Káčo čiň se!

JAK PAK JEST VLASTNĚ TOHLE?:— Loni byla úroda dobrá a přece platila pšenice o 20 centů více, než platí letos, kdy je úroda špatná. Způsobili to také republikáné? Což nevyrostla pšenice již za vlády demokratické? A jestli to přece způsobili republikánské zákony, přijaté před 3, 5 a 10 lety, proč ten rozdíl mezi loňskem a letoškem? Což nebyly loni tytéž zákony? Nechť každý položí ruku na srdce a upřímně si tu otázku zodpovídá, — a pak nebude věřit všelikým makavým lžím.

POLICIE V CHICAGU NAPOČETLA, ŽE v dílnách 2 187 firem v nichž bylo loni zaměstnáváno 186,602 dělníků, letos zaměstnává se letos jen 111,016, tedy o 75,486 méně. Kdyby žádný z těch nebyl nalezl žádné jiné zaměstnání aniž Chicago byl opustil, ač dobře známo, že mnozí chopili se práce jiné a mnozí odjeli jinam, — tedy by počet nezaměstnaných bylo 75,000 a ne 250,000 jak "dělnické" časopisy hlásaly. Podle toho máme míti za to, že tak zvané, (lépe "samozvané") "dělnické" časopisy mluví tak jen asi třetinu pravdy a dvě třetiny plechu.

ŘÍŠSKÁ RADA RAKOUSKÁ SEJDE SE dne 10. t. m a dělnické listy šmahem vyzývají soudruhy, aby ve všech městech i na venkově ku dni tomu pořádali u večer tábory lidu, čímž obnoviti se má hlas za všeobecné právo hlasovací, hlas co možná nejmohutnější, tak aby vzbudil nejen pozornost, ale slyšán býti musel. Z toho viděti jen, že práva lidská, pro která cítí se lid zralým, nedají se nikdy umělým způsobem zadržeti, to nepodařilo se ještě nikomu a jak vidno starají se již dělníci o to, aby ani Taaffovi se toho nepovedlo. K desátému říjnu můžeme tudíž očekávati nové události, nejen v Čechách, alebrž i jinde, neboť pochybujem, že vláda tábory lidu, zhola dovolí. A jak lid odpoví, těžko říci. Jestli se četné tábory potkají se zákazy vládními, pak bude míti lid opět novou zbraň v ruce, že hlasy lidu jsou moci utlačovány, že nesmí se mluviti o tom, k čemu zákon i rozum právo zabezpečují.

TO JE MOŽNÉ ZA HARRISONA, — za zbožňovaného Cartera Harrisona v Chicagu! Svornost píše: "William Mortell je městským inspektorem! Podobizna jeho zdobí chicagskou galerii zločinců a v seznamu jmen svěřenců tam obličejů stojí pod jeho: vrah, lupič, zloděj, pobuda, Policisté ze stanice na Maxwell ulici tvrdí, že je mu milejší některého z nich provrtat kulkou než jísť".

PÁNBŮ TO TAM POKRAČUJE V TÉ naší staré, ubohé vlasti, jen co jest pravda. Grégr, majitel "Národních Listů" stíhán jest spolu s odpovědným redaktorem Anýžem pro pobuřování, "nejmilostivější" panovník císař František Josef vyhrožuje celým Čechám stavem výmínečným a nekalé prameny vládní z Vídně anarchistické spiknutí na vrub český po světě roztrubují. Člověk při čtení podobných zpráv přímo trne, žasne a sám volných institucí nové vlasti své pamětliv, jen sympatie pro ubohý ten lid má, lacino sympatie.

JISTÝ LIST ČESKÝ PÍŠE: "NAVRHUje se některými časopisy, aby se založila "česka liga", která by podporovala Čechy ve staré vlasti. Myslíme, že by bylo nejlépe založiti ligy tři (podle stran), aby se nemusela ta jedna potom dražtírovat." Pochybujeme, že by i to stačilo. Svobodomyslná hádala by se s frakcí "žebráckou", katolická s kněžou svým a evangelická, presbyterián s metodistou atd. Byla by to moc pěkná věc, kdyby té ligy bylo, a jestli se jednání o ní povleče několik let, což jistě v nynější době zlé, bratřím svým v Čechách — pomůžem, moc pomůžem!

V AMER. SLOV. NOVINÁCH ČTEME výsledky sbírek: 1) Pro krajany povodní postižené; 2) na evang. kostel v Tabor, Minn; 3.) na bratra Baňkovského; 4.) na Čemerňanský kostel v zemplinskej stolici; 5.) na bielovesku gr. kat. církev v sarišské stolici. A teď konečně založili Matici slovenskou, skládající se ze všech spolků slovenských, za jichž členy bude se k účelům národním odvádětí po 25c. ročně za každého. Tohle by měla Svornost nazvat "obžebráctvím", aneb aspoň tak malou loupežť! "Vidíral" na každém "vlastenci" 25c. ročně k národním účelům, to přece přesahuje všechny meze. Vždyť jsme v zemi svobodné, kde každý má právo nedat nic, za to ale vynadat každému kdo dá! Ať žijí vlastenci, zvlášť té sorty Svornosti. Na zdar jim!

O AMERICKÉ SLOVAČI, MY DOKOnalí vlastenci čeští měli jsme náhled jen podivný a ohrnovali jsme rty, kdykoli poukázalo se na to, že ony dvě velké větve slávské, Slováci a Češi, v mnohém společně kráčeti by měly ruku v ruce. My jich podceňovali a hle, dnes druhý máme důkaz vyspělosti jejich národní. Na sjezdu jejich v Chicagu v těchto dnech odbývaném dán byl návrh, aby každý člen jakékoliv organisace slovenské, přispíval měsíčně 2—3 centy k účelům národním. Tím způsobem by se jen dvoucentovými příspěvky sehnalo ročně při 15,000 členech, které ss slovenské spolky dnes čítají, $3,600, čili přibližně as 8500 zl., kteréžto peníze by vynaloženy byly na předplácení dobrých slovácých časopisů, které by zdarma zasílány byly nemajetným Slovákům na Slovensku a tím otupováno by bylo úsilí Maďarů, kteří hledí Slováky za každou cenu pomaďařštit a když již to nejde jinak, rozesílají do dědin slovenských časopisy a knihy a sice slovensky psané, ale v duchu úplně maďarském, což jest nebezpečnější pro slovenský lid, než kdyby tisíce renegátů rejdy své po Slovensku provádělo."

VLASTENCI RAVENITÍ, JAKO PŘI všech jiných příležitostech, osvědčou jí svou obětavost. Jsou opět prvními, kteří kladou svou hřívnu na oltář vlasti, aniž by se odstrašiti dali posměšným názvem "národní žebráci". Jak z dopisu vysvítá, podnikli sbírku a zaslali obnos téže p. Náprstkovi do Prahy. Máme za to, že bývalo by dobře, kdyby nazančen byl bližší účel, k jakému peníze vynaloženy býti mají. Vzhledem k hromadnému zatýkání snad bylo by dobře, aby peněz použito bylo prozatím k podpoře potřebných a trpících rodin žalářovaných vězňů.

BIMETALICKÝ KONGRES V ST. LOUIS se zrovna nepoved. Účastenství bylo malé a delegáté zastupující celkem osm států nebyli zrovna "hvězdy řečnické", až na populistu pí. Leasovou, bývalého guvernéra Waite, jenž pro stříbrňáčnické své "zásady" hotov jest brodíti se v krvi, guvernéra Tillmana, z jižní Caroliny, bosse stříbrňáčnících tamních a gen. Weavera, doživotního kandidáta presidentství. Řeči těch byly ovšem plamenné, naštěstí ještě však ne toho stupně, aby zrovna Mississippi vysušily. Pochybujeme, že kongres tento náleží historii, širší kruhy oň nedbaly a lid tím méně.

OHROMNÉ NEŠTĚSTÍ, JEŽ POSTIHLO New Orleans, okolí a pobřeží, vyžádajíc si tisíce a tisíce obětí, jakož i mnoho majetku, zanechalo četné rodiny bez přístřeší, bez peněz a v bídě největší. Lid státu Louisiana postará se o pohřbení mnoha mrtvých, raněné a osiřelé, avšak prostředky jeho nestačí zcela, aby veškeré bídě rázem se odpomohlo. Proto zavedeny jsou sbírky po Spojených Státech na podnět bursy v New Orleans, jež po celé zemi ve smyslu tom oběžníky a vyzvání rozeslala. Následky bouře byly ohromné, obětí též stalo se tolik lidu, najmě rybářů podél pobřeží, že bylo jak po malé vojně. Spousta přímo děsná.

STRANA DEMOKRATICKÁ BYLA OD lží-proroků vyhlašována a velebena vždy co strana lidu, strana dělnická. Marně bylo poukazovati k tomu, že strana republikanská to byla, která přes mnoholetý a houževnatý odpor přijala zákon homesteadní a že moudrými zákony celními zbudovala průmysl, kterým prospívají dělník, obchodník, průmyslník i rolník,— celá země, všechen lid vůbec,—lži-proroci vedli svou. Nuž, co tedy ta strana, která je nyní u vlády, poskytla tomu lidu? Práci? Ne! — Zaměstnání? Ne! — Živobytí? Ne, ne, ne! Pravý opak všeho toho! Tak se stará strana demokratická o ty, kteří ji pozvedli a svými hlasy k moci ji dopomohli. Ti kdož přispívali penězy odměňováni jsou ovšem tučnými úřady a místy vyslaneckými.

TEĎ' KONEČNĚ KANSASU SVITÁ! Teď už mu nastane blahobyt a všeobecná spokojenost. Zbavil se totiž rázem lichvářů, pijavic, utiskovatelů, hyen, žraloků, dravců, lupičů a jak jinak se ještě jmenovaly ty zatrolené společnosti, které půjčovaly tam peníze a pak z nich chtěly úroky. Jedna z největších společností takových, Lombard Investment Co. "okrádala" dlužníky, béřouc 8 procent úroků, tak dlouho, až minulý měsíc udělala bankrot a ty ostatní, aby nemusily učinit podobně, usnesly se, přestat v Kansasu obchodovati vůbec. Peníze jež, tam mají půjčené vymahají a nové půjčky nedělají. Guvernér Kansasu by měl tuto vymoženost, toto vypuzení pijavic, upírů atd. vzpomenouti zvlášť v proklamaci své ke dnu díkůvzdání a populisté by se měli na kolenou modlit, že je už víc trápit nebudou. Teď ještě kdyby se mohli zbavit bank, pak dráh, pak elevatorů, pak obchodníků v městech, pak měst, — pak by byli živi skoro jako Adam s Evou v ráji, — aneb jako Indiáné před objevením Ameriky Kolumbem.

MÁME VŠEHO DRUHU LISTY A ČASOpisy, nyní pak přibude nám z New Yorku čtrnáctidenník, list ženský, který redigovati bude slč K. Máchova z Prahy. Ženám českým, jichž první úkol jest vychovati nám mládež českou, potříditi krb domácí a rodinný, list ženský může býti jen na prospěch a pokud známe slečnu Máchovu, očekávati lze nám jen list, jenž v ohledu výše vzpomenutém úkolu svému dostáti vždy bude se snažiti, aniž dal by svésti se pozlátkem tak zvané emancipace, jež u mnohých, domýšlivých žen v módu vešla a v kruzích našich kořenů zapustiti nemá. Vzdělávati ženy naší jest úkol překrásný a šlechetný, neboť jen krásné v mládeži naší přinese ovoce, na stezky jiné je vésti dle vzoru mnohých Američanek, bylo by pochybeným. Jako dobročinnost těchto kdes v módě jest tak i tak zvané snahy jejich emancipační. Ženský list mnoho může prospěti i těšíme se naň věru.

DR. ANTONÍN DVOŘÁK, VELIKÝ skladatel český, jehož bylo nám i v Omaze popřáno seznati, vyslovil se v těchto dnech ku zpravodaji listu "Sun" v New Yorku, jak následuje: "Země tato potřebuje především svých vlastní instrumentalisty. Jest to opravdu hanbou, že mezi obyvatelstvem tak četným, u všech velkých orchestrů, jako jest Seidlův, Thomasův, nebo u symfonického orchestru v Bostonu, hrají téměř sami Němci. Bylo mi řečeno, že zdejší mladíci dávají přednost "businessu", poněvadž prý jest výnosnějším. Ale dle mého náhledu nemůže býti výnosnějším být bankovním klerkem, než být prvním houslistou. Hudebníci pro naše orchestry importují se sem s velkým nákladem". Slova tato z úst muže tak povolaného měla by být kruhům americkým jemným pokynem! Dokazujíť, že smysl pro umění ještě u Američanů není vytříben a při dosavadní honbě za dolarem sotva tak hned se vytříbí, zejmena dokud "humbuk" i nejlepší a největší krásy umění provázeti musí, máli se toto zdarem potkati.

KDYŽ PŘED ROKEM A MINULÉ ZIMY jistý zlomyslník pilně boural co Národní Výbor pracně budoval, nenalezl se ani jeden časopis — bohužel, — který by zlomyslného ničemu slovem pokáral: Když zasedal v sjezdu Nár. Výbor, vědělo se, že zprávy někde váznou, ale tehdy neměly časopisy naše ani slova povzbuzení pro prav Výbor, ani slova pro obnovení zpravodajných zdrojů z Čech. Když Nár. Výbor ve sjezdu usnesl, vzdor odporu tří, aby upuštěno bylo od zvláštního dopisovatele a jen občas aby "něco" spoj. tisku se oznámilo, tu pořáde ještě nevěděly časopisy, které mají lepší "hindsight" nežli "foresight" jako jest chicagská Svornost, že jest pro nás a pro celý národ český důležito, aby zprávy o jeho snažení přicházely z Prahy ze zdrojů národních. A teď si najednou vzpoměla, že by to mělo být. Nuž, můžeme Svornost ujistiti, že výkonný výbor Nár. Výboru nečekal na její pokynutí, jak může býti známo člena N. V., řídícímu red. Svornosti. Však jsou jisté věci, které Národní Výbor učiniti a odčinjti nemůže, jako ku příto, aby associovaný tisk, aneb jak jiné združení časopisů, přijímalo pouze jen zprávy z našich zdrojů a ne též Berlínských a vídeňských.

ČASOPISY STAROČESKÉ OTISKUJ ovšem s gustíčkem každý nepříznivý projev časopisů zahraničných v snahách národní strany mladočeské a po nich papouškují některé zdejší naše listy a vyvozují z toho, že české snahy nenalezají nikde ohlasu, nýbrž odsouzení i tam, kde očekávaly příznivého posudku. Snad následující výňatek z Nár. Listů vysvětlí, proč neotiskují se projevy v zájmu národních snah českých: — "České